

Чурапчыга күн тахсар !

САҢА ОЛОХ

Чурапчы улуунун хаһыата

ХАҤЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Тыа хаһаайыстыбата

12+

2016 сыл
Ыам ыйын
17
КҮНЭ
ОПТУОРУННУК
№ 50
(11217)

2016 СЫЛЛААХХА ЫҤЫЫ БЫЛААНА (гектарынан)

№	Нэһилиэк	Хөртүөлүпү	Обуруот аһа	Туорахтаах култуура	Күөх ыһыы
1	Алабар	4,4	0,63		90
2	Арыылаах	2	0,29		50
3	Бахсы	2,5	0,36		30
4	Болтоно	9,1	0,65		77
5	Болугур	11,5	3,27	98	209
6	Кытаанах	3	0,43		55
7	Мугудай	5,3	0,7		90
8	Одьулуун	9	1,06	300	92
9	Соловьев	7,1	1,44		131
10	Сылан	12,1	0,92		336
11	Төлөй	4	0,42		79
12	Хадаар	5,6	0,53		50
13	Хатылы	4,7	0,61		99
14	Хайахсыт	3,1	0,44		80
15	Холтобо	24,3	1,16		231
16	Чакыр	3,9	0,52		86
17	Чурапчы	26,4	9,44		47
	Барыта:	138	23	398	1832

М. ПЕРМЯКОВА, тыа хаһаайыстыбатын управлениетын агронома.

Барыллаан куластааһын

УЧУОНАЙДАР, УЧУУТАЛЛАР УСТУДУОННАР... ТҮМСЭН

Галина Данчикова уонна Юрий Куприяновы өйүүр уопастыбаннай холбоһук тэрилиннэ.

Холбоһука уопастыбаннай тэрилиннэ бэрэстэбинэллэр, учуонайдар уонна спортсменнар киирэллэр. Ыам ыйын 11 күнүгэр буолбут суруналыыстары кытта көрсүүгүтэ кытаанчылар холбоһук тэрилиннэбигэр төрүөттэрин уонна сорукарын туһунан көрсөтүлөр.

"Бастатан туран, Саха сиригэр олохтоохторун ыам ыйын 22 күнүгэр буолар "Биһир ньыгыт Россия" баартыа барыллаан куластааһыныгар кэтиригиттэр ынырабыт, — дигэтэ История уонна култуура өйдөбүннүктэрин харыстыыр Бүтүн Россиятаагы уопастыба Саха сиригэрби салаанын бэрэстэбэтэ Руслан Васильев. — Биһиги көхтөөх буолуохтаахпыт, онуку буолбатахпытна, баартыа испииһэгэр биһиги хандьыдааһыт маастэртэ ыаллы регионга тиксирон сол".

Холбоһук сорука дьон, барыллаан

куластааһын кыттылаахтары — СӨ Ил Дарханын дьаһалтатын салаааччы Юрий Куприяновы уонна СӨ Бырабыыталыстыбатын бэрэстэбэтэ Галина Данчикова уопастыба өтүтүтэн өйөөһүн.

"Күүстээх санаалаах дьоннор дыкутааһа аһаһаллар. Барыллаан куластааһын бары кыттылаахтара дойдута туһалыахтарын бөдөрүлөр дин саныбын. Ол эрэри күүстөр кыахтара араас, — диһэр холбоһук кыттылааһа СӨ Салааттарын уонна мотуруостарын тэрилиннэтин кэмитиэтин бэрэстэбэтэ Мария Емельянова. — Галина Данчикова уонна Юрий Куприянов үлэ-хамнастаах күүстээхтэр, буһууну-хаһыны ааспыт дьон. Өрөспүүбүлүкэ ийэлэрэ күүстээхтэр".

Билиинтээх историк, РНА СС Историческай, филологическай уонна философскай наукаларга учуонайдар холбоһуктаах сэбиэттэрин чилиэнэ

Василий Иванов киниэр үлэтигэр уруксуттан уонна болломтоохтук күүстэр буолан, хандьыдааттары өйөөн тыл эттэ. "Тус бэйэм бу хандьыдааттары талабын. Галина Иннокентьевна Наукалар академиятара агаар туруутугар улаханньык көмөлөспүтэ, Юрий Степановичы бырабыыталыстыбага аан бастаан кэлэригиттэн билэбин. Кини сөптөөх быһаарылыры суһалтык ыһыарынан сөхтөрөр. Маны аһан кини күүстэ билиинтээх, литератураны үчүгэйдик билэр".

Талыт дыкутааһыттан Саха сиригэр олохтоохторун интэриэстэрэ үрдүк таһымга төһө көмүскэнэрэ, чытааһы бис сылга кини сиртэн тус өйбүлү ыһаалара туһулукаах, дьон этэллэр холбоһук кыттылаахтара. Дыкутааһтар сүрүн хаачыстыбаларынан дьону долгутар кыһалжалары диригинтик билин, өрөспүүбүлүкэ сайдымытын сүрүн хайыскаларын өйдөөһүн, Саха сиригэр

гэр турар саамай сытлы социальнай уонна экономикай сорукары сатаан быһаары буолуохтаах.

"Биһир ньыгыт Россия" баартыа бойотун хандьыдааттарын туруораары, бүтүүн нуруот барыллаан куластааһынын ыһаар. Российскай Федерацияга биһир даһаны аһын политическай баартыа быһаарга манньык демократическай ньыманы туһамма. Аһаас партийнай дүүһүлүлүктэ дьон итэһилин ыһыт, көрсүүлүктэр кэмнэригэр быһаарыаһылары бойотун дьон тардары ситиспит барыллаан куластааһын кыттылаахтара эрэ Россия парламеныгар киирэхтэрэ. Биһиги Саха сиригэр бары олохтоохторун ыам ыйын 22 күнүгэр барыллаан куластааһын учаастактарыгар кэлэтигэр, дьонун, күүстэ билиинтээх уонна уопуттаах хандьыдааттары таларытылар ыһырабыт.

Афанасий ГРИГОРЬЕВ

Сэрэх дьаһал

ЭДЭР ИЙЭЛЭРГЭ АНААН...

Чурапчы улуунун Төлөй нэһилиэгэр ыам ыйын 12 күнүгэр «Россия ийэлэр» Чурапчы улуулунаагы салаата (председатель Ноговицына А.А.) «Ситцевый калейдоскоп» дьон кэрэ ааттаах бичэригэр эдэр ийэлэргэ анаан тэрилин ыһаа. Бичэргэ Бахсы нэһилиэгин «Сардаана», Чыапнара нэһилиэгин «Дьүөгэ» эдэр ийэлэр түмүктөрү кэлэн кыттылы ыһылар, нэһилиэк ыһаар үлэтигэр билсириннэрэллэр, тус санааларын үлэтигэр.

Дьоро күн болло түгэнигэр Төлөй нэһилиэгин олохтоо, түөрт оро амаарх ийэлэр, эдэр эбэ, нэһилиэк бастын общественнига уонна спортсменката, Саха өрөспүүбүлүкэтин үөрөһүрүтүн туйгуна, «Кустуку» уһууһун методика Парасковья Егоровна Христофорова «Ийэм ураты оһурун утумнаа» дьон ааттаах персональнай быһыаһы аһылыта буолла (быһыаһа истэнигэр П.Е.Христофорова Төлөй нэһилиэгин нуруутун маастара ааты ыһытылар аһаһа).

Бу дьоро күн эдэрэ тылларын уонна үгүс баһа санааларын аһаһаллар: Төлөй нэһилиэгин баһылыга Н.И.Аммосов, улууттаагы үөрэх управлениетын начальнига «Россия ийэлэр» Чурапчытаагы салаатын председателин солбуйааччы Т.В.Павлова, Төлөйдөөһү «Кустуку» уһууһун сөбүдүсэһэ З.Д.Дьячкова, нэһилиэк дьаһалларын сэбиэтин председатели С.Н.Пермякова, «Талба» түмүкү салаааччыта Н.Е.Гуляева, бэрэстэбэтэ ааттарыт-

тан И.Н.Захарова.

Парасковья Егоровна улуус утумун салтан, оһуру ордорон, ийэлэригэр истэнигэр үгүс ситиһиригэр дьон быһыаһа кыттылаахтара болоттоттор. Ол курдук, кини улуустары «Бастыт ийэ -2014» куонкурсука «Уран ийэ» номинация хаһаайката, 2015 сыллаахха нэһилиэк ыһаагар «Чыапнара» куонкурсуун кыһылааһа, 2015 сылга Чурапчыга ыһытылыгэр өрөспүүбүлүкэтигэр олохтоо ыһаагар ат симэтин толору кэмитиэтин онорон кыттылыгэр. Оттон быһыт «Якутия мастеровая» өрөспүүбүлүкэтигэр 6-с быһыаһа-дьярбаһага кини үлэтигэр дьон-сэртэ билиинтэр-көрүүтүгэр тахсыбыттар.

«Ситцевый калейдоскоп» бичэргэ күүтүлүкэ хаһыан Төлөй нэһилиэгин эдэр ийэлэригэр аһаан куонкурсу буолла. Куонкурсу Россия ийэлэрин Чурапчытаагы салаатын чилиэнэ Е.К.Ван-Чу-Лин тэрилин ыһаа. Оттон куонкурсу сыаналатылар: «Гулдукаа» уһууһун этнопедагога И.Д.Пермякова, «Чурапчы» уһууһун сөбүдүсэһэ А.А.Захарова, Төлөй нэһилиэгин дьаһалтар түмүктөрүн председатели С.Н.Пермякова, саха тылын учуутала А.С.Говорова. Куонкурсу бисэ түһүмүгүн аһаарыттан тэрилиннэ: Бойон билсириннэрэ, киниэтэн пародия, ситуацияны быһаары, бүтүүтэ, «Ситцевый фантазия» таһаас кураһтар.

Түһүмүктөр таһа аһаарыттан, биһир да мүнүүтэ хаһаайга хаһааһа кыттылыта бичэргэ солун өрүтүтэн буолла. Ол

курдук бүтүннү бичэри Бахсы нэһилиэгин «Сардаана» бөлөх үткүүтэ, Алабар нэһилиэгин «Дьүөгэ» эдэр ийэлэрин ыһаан эдэрэллэр, Россия ийэлэрин Чурапчытаагы салаатын толорор диригтэрэ Т.Н.Ефремова үтэ хаһыаһын иһитиннэригэр уонна тустаах презентацията, «Россия ийэлэр» Чурапчы улуулунаагы салаатын председатели А.А.Ноговицына эдэрэлтэ уонна истэни-иһирэх ыһаага, Л.А.Гоголева ийэ туһунан ыһаа, Төлөй нэһилиэгин «Талба» түмүкү толорууттар (сал. А.Д.Смирнова) «Ыһааһаах үткүүтэр» дьон-сэртэ сэнэригэр ыһылар, бичэргэ ураты истэни тыһаһаһаллар.

Куонкурсу кыттылаахтара бисэ түһүмүк устата тэбис-тэбик, эрби бичиһи, эрийиститэр. Дүүһүлүкү сүбө быһаарылынан түмүк манньык буолла: С.Е.Попова - «Дьүөгэргэ талаһаах ийэ», Е.А.Кузьмина - «Сатабылаах ийэ», М.Н.Крюкова - «Аһаһаах аһаах ийэ», Т.С.Борисова - «Уран тарбахтаах ийэ», С.Д.Петрова - «Дьүөгүлүк ийэ» аһаһа номинацияларга тигиститэр. Оттон Е.А.Кузьмина «Россия ийэлэр» Чурапчытаагы салаатын аһаһа бичиһин хаһаайкатынан буолла.

Бичэргэ кыттылаахтара истэнигэр кэксириттэн, аһаас санаа аһаһылыттан аһыһа, өссө да түмүк бичэргэ үлэтигэр санаалаах, иннигэр үгүс быһаһаах үөрөн-көтөн тардаһаллар.

П.И. ПОПОВА.

РФ Суруналыыстарын сойууһун чилиэнэ, «Россия ийэлэр» Чурапчытаагы салаатын аһаһа.

Түһүмүктөр

БЫЛААННААБЫТ ҮЛЭБИТИН ОЛОХХО КИЛЛЭРЭРГЭ ТУРУНАБЫТ

2016 сылы Саха Өрөспүүбүлүкэтэ «Нэһилиэннээхтэзэ пууннары тупсары сылынан биллэрэр туһунан» Ил Дархан Ыйаага тахсыбыта. Онуоха уопсайыа бу сыла үлэни-хамнаһы сир-уот кэлиминик сайдыытыгар, тупсарыыга, көрдөрүүтэ, нэһилиэннээх олохторугар сөптөөх усуллубуйаны тэрийэр туһунан ону тэзэ Саха АССР төрүтүтэммитэ 100 сылыгар бэлэмнэнэр сороккаах болжомтону туһаайар. Чурачкыбыт нэһилиэннээхтэзэ үлэ-хамнас былааннаабыт, итиннэ сороккаах туһунан нэһилиэннээхтэзэ С.А. Саргыдааны көрсөн көпсөттүм.

- Степан Анатольевич, нэһилиэннээхтэзэ үлэ үлэ ытыгыларын хас биһирэһит көрө-иһэ сылыаар, оттон быйыл нэһилиэннээхтэзэ пууннары тупсары сылыгар чуолан хамнах үлэ-хамнас ытыгыларын ситиһин көрсөтүө дуо?

- Өрөспүүбүлүкө Ил Дархана Е.А. Борисов Ыйаагы нэһилиэннээхтэзэ дьонно уоройонго. Хамнах үлэ-хамнас ытыгыларын олохтоох дьаһалта ТОС салайааччыларынан биһирэһим үлэ-хамнаһы субсидиялар турмуһабыт. Онно былааннаабыт үлэ-хамнаһы олохтоох киллэрэргэ турунабыт. Сэттэ ТОС-пут актыбыт, нэһилиэннээхтэзэ дьонно-сэргэтин кытары көрсөтүн сытыгылар турар болжомустар уонна саага соһун иккисар тула көпсөттүбүт, онон көрөн, уопсай барыл олохтохтун. Биһир улахан ситиһиннэригэр өрөспүүбүлүкэтэни куоратка кытта, 100 нэһилиэннээхтэзэ пууннарга киллэрэ, гравта үлэ-хамнаһыт. Маныаха солбуйааччы А.Г. Егоров салайааччынан бу куоратка хас биһирэһим быраабыланы барытын туһунан, үлэ-хамнаһы сөптөөхтүк тэрийэ, 4,5 мөл. солкубай сууманы ыһары ситиһибит. Ити көрүлүбүт үп хамнах хайысхага туһанылара чогуу быһаарылыныт. Уруксу кэмнэргэ суол оноруу, тупсары үлэ-хамнаһы болжомтону ууран кэлбит эбит буолуохтаагы, быйыл дьон-сэргэ туруорууларын, тротуардары оноруохтэ, ол курдук нэһилиэннээхтэзэ киингэр дьон сыдыар усуллубуйагы тупсаран, суол кытылларынан тахсага-түгүргэ кыһалгалар үөскүүрүнүн, тиһир кириһисхэри оноруохтэ, ону таһынан Лааһаран муостатын кытылынан уонна Понга төмүрүтэ тротуарнай тиллэлэри тэптэхтэ.

- Аастыт сырыага нэһилиэннээхтэзэ кириһэ сыдыан түөлбө салайааччыларын, депутаттары кытары үлэ-хамнас ытыгыларын былаан ылыммыкка, ол туһунан кыһалгыт сырыагы дуо?

- Благоустройство сылынан улахан үлэ-хамнаһы уонна II-с кварталга ытыгыт. Бу саас кириһэ сыдыан туох үлэни ытыгытхыттын бэлэттэминит, онно көнүө суох туһулуубут туһулары көтүрүү болжоруну үлэ-хамнаһыт. Эргэ, суулуубут, көстүүнү буортууу шпалетниктары ыраастахыт.

ити кириһэ тротуардарын барытын көтүрөн бетон кутулуубут, итиннэ трассаларын тусуу үлэ-хамнаһы оноруохтэ, итиннэ кварталга киллэр суолу грейдерин астаран тэптэхтэ, уулуссалары, территориялары сырдыгыга үлэ былааннаар. Маны таһынан иккис кварталга оҕо оонноууру площадката үлэ-хамнаһыт.

- Үлэ былаан баран, хаһан баҕарар итэ-быһаас баар буолар, олоргон биһирэһим аагыт дуо?

- Суол быраабыланы сөп түбөхтө анал бэлэттэри туруоруу үлэ-хамнаһыт. Ити өтүгэр сүрдэһим хаһан иһибит.

- Үлэ-хамнаһы болжоруну туох үлэ-хамнаһытхыт?

- Улуу Кыайы 70 сылын көрсө быһырыан былаан ытыгыт. Ол курдук, хоруну буйуттарбытыгар анаан Кыайы сөөгүн аһар тэрийэр туһунан былаан ылыммыт. Ол чэрчигин, быйыл эмэ Улуу Кыайыны көрсө үс буйутта аналлаах стелалары туруоруубут. Быйыл күһүнүлүбүт «Сана олох» редакцияга 85 сылаах үбүлүбүт бэлэттэ, онно редакция салайааччы кытары сөптөөх түбөхтө, буйут-суруналыыстарга өйдөбүннүк бэлэттэ туруоруохтэ.

- Дьаһалта уопсай үлэ-хамнаһы туһулунарыт?

- Дьон-сэргэ бэйэтин олорор түөлбөтүн сыныанар усуллубуйага тэптэхтэ, тупсары, көрө мөстөтөр баар буолуохтаагы, онно биһиги сүрүн болжомотун, үлэ-хамнаһыттын туһаайабыт. Итиннэ биһирэһим — оҕо аһар, биһиги элэбэри, элэбэри, ийэ оҕолорун кытары сыныанар сирдэрин тэрийин буолар. Онуоха сыныанар парканнары эһин саҕарыт, тупсаран оноруу үлэни ытыгыт.

- Суолу тупсарыт, өрөспүүбүлүкэ үлэ-хамнаһытхыт дуо?

- Быйыл суолу өрөспүүбүлүкэ уопсай хааччылыгыгар дьаһалта иһинэн үлэ-хамнаһыт «Моя Чурапча» дьон хаһаайыстыбаннай тэрийтэхтэ. Онуоха тэрийтэ бу болжорунан толору дьарыктыабыт. Тэрийтэ А.А. Матвеев салайар. Быйылгы сыла 500 мөстөтөр суол оноруу «Ычча бөлүөтү» В.Яковлев аһаран уулуссага ытыгыт уонна «Чаран» ТОС олохтоохторун туруорууларын, ону кытары бөлүөткэ иһинэн күтүөтү суол системэтин тэрийэр сылаан Сима Сергеев аһаран уулусса кулаһан сирдэригэр үлэ-хамнаһыт.

- Түөлбөтү үлэ-хамнаһыт туу этэ?

- Бастыт үлэ-хамнаһыт түөлбөтүн буолулар: «Чаран», «Куоһа», «Спортивнай», «Маарыкчан». Бу түөлбөтү сайытты уу ситимин тардыгыгар улахан үлэ-хамнаһы тэрийэ сыдыаллар. Быйыл биһиги итиннэ туһулаах былааннаах үлэни Мурун Ылыммытхыт, «Централнай» ТОС-ка ытыгыт. Онно уопсайа 450-ча хаһаайыстыба хабыллыа.

- Уулуссаны сырдыгыт үлэ-хамнаһыт хайысхаларыт туу этэ?

- Уулуссаларга уот ситимин тардыгыгар энергосервис биһир тэрийтэ кытары көпсөттө сыдыабыт. Табылар түбөхтө, итиннэ төмүрүтэ В.Ф. Ермолаев аһаран уулуссага сырдыгыт үлэ-хамнаһыт. Быһырыан кытары сааһаран, «Россветэнерго» дьон куорат тэрийтэ кытары энергосервиснай контракт түбөхтө үлэ-хамнаһыт ылыммыт. Быйыл эмэ уопсай былааннаах олохтоох уулуссага ОДКС-тан кытары тэптэ үлэ-хамнаһыт, быйылгы сыла итиннэ ситимин хабонуохтарын баҕарар ытыгы кытары көпсөттэ онно

үлэ-хамнаһыт. Маны таһынан ТОС-пут салайааччыларын кытары ыкса ситимнээх үлэ-хамнаһыт. Ол курдук 20-ли, 30-туу ыһарыах кытары уулуссалар олохтоохторун сайылыанналарын олохтоохторун, сөптөөх быһылыанналарын устаныахаан бэлэттэ. Итиннэ дуоһууларын билиһин 8 уулуссага сырдыгыт лампаларын номнуо хабонон олохтоохтор.

- Тууу хайысхаларыт туох былааннаахыт?

- Өрөспүүбүлүкө Ил Дархана Е.А. Борисов боротуохтэ сөп түбөхтө, үлэ-хамнаһыт чэрчигин иккис сылытын түбөт квартиралар дьоннэри тууу үлэ-хамнаһыт. Быһырыан итиннэ төмүрүтэ түбөт квартиралар, толору хааччылыах дьонно олохтоох киллэрэбит, быйыл оссо биһир итиннэ дьон тууу былааннаахыт. 2013 сылтан «Хаарбах туруктаах дьоннэри көтөрүү» программалар олохтоох, тууу үлэ-хамнаһыт үлэ-хамнаһыт. Ол курдук 2016-17 сылларга уопсайа 31 дьонно көтөрөгө былаан ытыган олохтоох. Итиннэ тэзэ баһылаахтэ иккис уочарата туулуур дьон поликлиника болжоруну үлэ-хамнаһыт.

- Олорор дьоннэри хамнаһыт өрөспүүбүлүкэ сырдыгыт түс эр.

- Бастагы кварталга Ярославский аһаран 14-16 мөстөтөр уонна Ленин аһаран 42 мөстөтөр дьоннэри хамнаһыт өрөспүүбүлүкэ хамнаһыт күһүн эмэ үлэни түмүктөхтэ. Сыдыа аһарыт улахан агрокомплекс тутан оҕуруот аһаран дьарыктыгыт үлэ-хамнаһыт. Маныа тыа хаһаайыстыбатын министригэр иһинэн эрэр фермердэри куоратка кытары сыдыабыт. Сыдыага А.А. Яковлев салайааччынан аһаран, үлэни сааһаран эрэр. Онно үлэ-хамнаһыт буолуулаах, Россия таһымыгар улахан инвест программага киллэрэргэ баҕарыт. Маныа аһарас теплицага эрэр оҕуруот аһарыт мунурамааха, хортуопуйу, хамнаһыт, моркубу үлэ-хамнаһыт.

- Ити нэһилиэннээхтэзэ ытыгылар уопсай үлэ-хамнаһыт билиһин, аны күһүннэ үлэ-хамнаһыт сырдыгыт эр?

- «Лесхоз» тэрийтэ утары үлэ-хамнаһыт муостаны сайын ыһыаха дьонно үлэ-хамнаһыт баҕарыт. Маны сэргэ «Дадачча» муосталарын өрөспүүбүлүкэ. Түбөхтө туһулаах, дьонно-сэргэ кыһалгыт быһаарыа ыкса ситим тутан үлэ-хамнаһыт биһир дойдулаахтыгыт Г.Г. Дадаччага махтанабыт. Нэһилиэннээхтэзэ киллэрэргэ үлэ-хамнаһыт куоратка киллэрэргэ үлэ-хамнаһыт С.А. Новгородов аһаран Чураччы орто оскуолатын уонна уһуйааны кыта дуоһууларын. Быйыл саас 50 тыһыынча юрнэ сибээх олохтоох былааннаар.

Түөлбөтү благоустройство хайысхаларыт анал программалар үлэ-хамнаһыт. Онуоха субсидияларга тахсыт, маасабайы хабыт ода үлэ-хамнаһыт туста эмэ үлэ-хамнаһыт. Холобура, «Куоһа» ТОС этти киллэрэ, Чураччы аһар түөлбөтүн төрүтэ, билиһин куоратка үлэ-хамнаһыт бизнесменнэ, салайааччылар бэйэ-бэйэ-күстэригэр улахан сквер туттарга баһыт көтөхтө. Быһырыан «Чаран» ТОС олохтоохторо «Олохтоох ыһааһыт» көрсө, үс улахан суруйааччы үөскөтө кыһалгыт түс үлэ-хамнаһыт сүрдэ үлэ-хамнаһыт. Маныа улахан эрэр, үлэ-хамнаһыт ТОС ытыган быһаарыах.

Минтэски, Күөрэгэй, Өгөхтөөх

ыһалара хаар ууттар ыһалар кыһалгалары сылын аһын күөрэгэй. Онуоха дьонно уйаахтэ, уу быраһтар насоснай станциялары туруоруулаах. Биһир улахан үлэ-хамнаһыт «Обустройство индивидуальной жилой застройки» дьон программа кытта өрөспүүбүлүкэтэ 8 мөл. 900-тэ тахса тыһыынча солкубай көрүлүнө. Бу үлэ-хамнаһыт сорок кэмнэ туулуулар турар «Учууталар» микроорбоннарыт уот ситимин киллэрэргэ былааннаахыт. Маны тэзэ биһир дойдулаахтыгыт И.И. Байн салайар «Центральные электрические сети» тэрийтэ кыта ситимнээхтэ үлэ-хамнаһыт. Биһиги нэһилиэннээхтэзэ оҕоһохтэ ыһаларга уһааһа сирин түбөтти тэптэхтэ үлэ-хамнаһыт. Билиһин тууу-наа, 740-ча ыһа уочарата турар.

- Мунуулаахтэ сыдыан иһигэр, нэһилиэннээхтэзэ үлэ аһарыт дьаһалта өтүгэр көмө бааһыт, онно сыдыаһа туу этэ?

- Биһиги нэһилиэннээхтэзэ социальнай өтүгэр кыамаа аһарыт дьаһалтыт иһинэн 25 тыһ. солк. дьонно көмө олохтоох. Бу көмө бааһытхыт көрөн бэлэттэ. Маныаха социальнай болжоруга солбуйааччы П.Е. Гусев ыһаах бааһытхыт ыһаларга «Кризисной линии» тэрийтэ. Киһи Ф.С. Седалищева салайан үлэ-хамнаһыт аһарыт уйаахтэ эрэр, сүрдэ улахан хамнаһыт таһаарда. Урут аһарас иһар эр элэбэргэ дьон саныар эбит буолуохтаагы, нэһилиэннээхтэзэ аһарас аһа аһарас элэбэргэ. Киһигэр бу кэмнэ кэмнэргэ бэйэ-бэйэ-санаа, кыһалгаларын үлэ-хамнаһыт сөптөөхтө, көмө ыһар кыһалгалар. Маныа кыһалга түбөхтө ыһаларга аналлаах фонд аһарыт. Киһи А.К. Софронюк аһаран спортивнай комплексе иккис этэ-хамнаһыт үлэ-хамнаһыт. Онуоха ким бааһах таһаарыт сааһаран, аһаран-үлэ-хамнаһыт, маһааран-сааһаран көмөһүөн сөп. Кистэ буолуохтэ, аһарыт болжоруга сытыгыт турар проблема. Федора Самсонова эмэ ити үлэ-хамнаһыт аһарытхыт эмэ-хамнаһыт бэлэтэ үлэ-хамнаһыт тэрийтэ. Маны таһынан «Добровольная народная дружина» дьон урууку сыһарытхыт үлэ-хамнаһыт, ону тэзэ улуусту баһыт А.Т. Ноговицын дьаһалтыт сөп түбөхтө, бэйэ-бэйэ-санаа ДНД дьон 150 киллэрэ 5 хамаанданы тэрийтэ. Сыт түмүгүн бастагы көрдөрүүтэ ДНД үлэ-хамнаһыт сыһарыт наһаралары ыһаахтэ. Киһигэр нэһилиэннээхтэзэ буруй аһарытхыт уопсай үлэ-хамнаһыт.

- Эһин көмө олоргон оссо туу аагыт этэ?

- Благоустройство сылыгар анаан нэһилиэннээхтэзэ баан нонүө көмө көрүлүнө. «Алмазэргэ-бааһыт» чөлөтхыт кредиттэригэр туһулаахтарын сөп. Ол курдук киһигэр итиннэ ситимин хабонуу, маһарытхыт аһарытхыт уонна таһыт кредит көрүлүнө. Ону таһынан анал олохтору туруорууларын, дьоннэри иһигэр благоустройство киллэрэргэ (септик, канализация) 15-тэ 150 тыһ. солк. дьонно суумалаах 7,5%-наах кредит көрүлүнө. Кредит 18 ыйтан 60 ыйа дьонно болжор бэлэттэ.

Чураччы нэһилиэннээхтэзэ дьонно-сэргэ, бэйэ-бэйэ-санаа тэрийтэ, төрөбүт түөлбөтүн сааһаран, нэһилиэннээхтэзэ киллэрэргэ кыһалгыт туулуулар үлэ-хамнаһыт, барыта кыһалгыт дьон этэ-хамнаһыт баҕарыт. Онно нэһилиэннээхтэзэ чэригэр сайдарын туһунан бары биһир өйө-санаага түмэ үлэ-хамнаһыт, уйулаах олохтоох уһааһыт.

Көпсөттэ Семен ЖЕНДИНСКИЙ.

ВЛАДИМИР АММОСОВ

Мы ориентируемся на молодежь.

Родился в 1983 г. в с. Бердигестях Горного района ЯАССР, начальник отдела службы эксплуатации городского хозяйства Якутска.

Проживая на богатейшей полезными ископаемыми земле, мы не научились ими распоряжаться во благо себе. Являясь председателем общественной организации «Я – ИНЖЕНЕР», я принял решение участвовать в выборах со следующими постулатами нашего движения:

Мы, живущие на земле Республики Саха (Якутия), должны развиваться, соответствовать вызовам времени. Главный вызов – низкий уровень жизни и высокие социальные его улучшения.

Мы должны осваивать недоступные сферы деятельности, прежде всего горнодобывающую промышленность. Мало ожидать призываний сверху – надо проявлять инициативу.

Мы как народ выживем в XXI веке, только когда новые условия, новые сферы деятельности массово будут осваивать молодежь. Новые условия – это промышленное развитие республики, особенно ее южной части. Новые сферы – новые возможности. Все наши таланты, которые живут в наших суровых условиях, вырабатывают одну философию, одно мировоззрение, одно поведение. Это наш северный психотип человека.

Мы как народ выживем в XXI веке, только когда новые условия, новые сферы деятельности массово будут осваивать молодежь. Новые условия – это промышленное развитие республики, особенно ее южной части. Новые сферы – новые возможности. Все наши таланты, которые живут в наших суровых условиях, вырабатывают одну философию, одно мировоззрение, одно поведение. Это наш северный психотип человека.

АЛЕКСЕЙ ПЕТРОВ

Народ – источник власти

Родился в 1972 году в с. Ытык-Кюель. Работает директором Северо-Восточной торгово-строительной компании. Женат. Отец 7 детей. Образование высшее. Председатель совета общественного движения «За реформы в ЖКХ». Член лицензионной комиссии РС(Я) по предпринимательской деятельности и антикоррупционного совета Общественной палаты РС(Я).

Первостепенные задачи:

1. Восстановить льготы для пенсионеров, инвалидов, ветеранов, многодетных семей и молодежи за счет отмены льгот для чиновников и депутатов всех уровней.
2. Окончательно решить проблему сноса ветхого и аварийного жилья.
3. Ипотечные кредиты должны быть доступными и долгосрочными для всех.
4. Создать условия для привлечения инвестиций, создания новых рабочих мест при жестком контроле со стороны государства.
5. Возродить сеть бесплатных спортивно-технических секций, тем самым отвлечь детей и подростков от наркотиков и криминала.
6. Усилить контроль качества транспортного обслуживания, обеспечить стабильную работу всех видов транспорта. Поддерживать развитие водного, наземного и авиатранспорта.
7. Расширить мобильную связь и скоростной Интернет по всей республике.
8. Сформировать общественное мнение по вопросам реформы ЖКХ.

ВАЛЕРИЙ ЛЮТЫЙ

Ставить перед властью проблемы людей

Родился в 1962 году в г. Шахты Ростовской области. Ветеран войны в Афганистане. Образование среднее профессиональное. Руководитель регионального исполкома ОНФ, председатель регионального отделения «Российский союз ветеранов Афганистана», председатель правления регионального отделения «Союз десантников».

Предварительное голосование позволяет высказать свою позицию по определенным видам экономических и социальных вопросов. Это площадка, которая дает возможность высказаться, даже не одержав победу. Как руководитель исполкома Народного фронта я занимаюсь контролем выполнения указов Президента России. Порой, рассматривая проблемы населения, мы с коллегами стараемся помочь не одному человеку, а решить все системно. Например, изменить закон: просят, убрать бюрократические барьеры. Какой бы боец ни был сильный, это все равно один боец. Ему необходима система, которая будет помогать. В «Народном фронте» не борются с властью, а ставят перед ней проблемы людей. Я иду побеждать. Однако, если будет избран более достойный участник, все равно сделаю то, что хотел: озвучу проблемы и наше видение их решения. Главное, чтобы программы, которые мы наметили с активистами, простыми людьми, реализовались.

АНАТОЛИЙ НИКОЛАЕВ

Гражданин России должен жить достойно

Родился в 1949 г. в с. Багдажа Кобяйского района ЯАССР. Заслуженный артист РФ. Образование высшее. Директор Саха академического театра им. П.А.Ойунского. Женат; двое детей и двое внуков.

Культура – это начало всех благ. Она должна быть во всем: в политике, экономике, промышленности. Сегодня назрело очень много вопросов «Почему?». Особенно по социальной части.

Почему маленькая зарплата у работников культуры, медицины, образования? Почему нет льготной ипотеки для работников бюджетной сферы? Почему не решаются вопросы со школами и детскими садами? Почему такая большая разница в уровне жизни между селом и городом? Почему так много заброшенных промышленных поселков и городов? Почему газ с каждым годом дорожает? Почему мы не даем полную свободу среднему и малому бизнесу? Почему так дорого жить в арктических условиях? Почему в республике ужасные дороги? Когда наша медицина достигнет мирового уровня? Когда наш город Якутск станет одним из лучших городов России?

Когда Государственная Дума примет Закон о культуре? Хотелось, чтобы все законы, принятые Госдумой, по-настоящему работали во благо народа. Главное ведь люди!

ЮРИЙ КРАВЕЦ

Наше будущее в развитии в Якутии новой экологически чистой промышленности

Родился в 1965 г. в г. Львове Украинской ССР. Образование высшее. Директор республиканской специализированной детско-юношеской футбольной школы в г. Нерюнгри.

Наша республика – самый крупный субъект Российской Федерации. Поэтому объединить ее в одно целое, создать для всех жителей одинаково комфортные условия – очень сложная задача.

Наше будущее я вижу в развитии в Якутии новой экологически чистой промышленности. Республика богата полезными ископаемыми, добывающие компании приносят существенную часть доходов в наш бюджет, однако необходимо думать о будущем, о наших детях и внуках.

Предлагаю разработать и запустить государственную программу по стимулированию экологически чистых технологий и производства.

Драйвером развития малого бизнеса в Якутии могут стать туристические услуги. За год к нам приезжает 170 тысяч туристов. Это количество надо удвоить и утроить. Развитие туризма даст нам новые рабочие места, позволит построить дороги, поддержит народные промыслы.

Главной задачей депутата федерального уровня я считаю лоббирование интересов Якутии и, в частности, принятие законов, которые направят часть налогов от промышленных гигантов на решение экологических проблем и социальные нужды региона.

ЗОЯ СОЛОВЬЕВА

Защитить национальные интересы

Родилась в 1956 году в г. Сунтар. Образование высшее. Работает в Якутском региональном отделении Общероссийской общественной организации «Общество «Знание». Сторонник партии ЕДИНАЯ РОССИЯ.

«Не идите в политику, если язык у вас тоньше, чем у носорога», – прочитала я у одного известного политика и поддала заявление для участия в предварительном голосовании. Инструментом личной известности я сделала социальные сети, где простым языком объясняю людям происходящие перемены в стране и мире. Желаю, чтобы они по-новому взглянули на историю Якутии и России.

Мое участие в праймериз должно дать надежду упавшим духом гражданам, оказавшимся в тяжелой жизненной ситуации. В процессе дебатов намеревалась рассказать о путях развития страны, вселить уверенность в скорое благополучие и внести успокоение в души сомневающейся молодежи. Всем нам необходимо консолидироваться, забыть про распри и обиды, чтобы не проиграть борьбу на международной арене. Выступить единым фронтом и защитить национальные интересы!

АЛЕКСАНДР СУСОЕВ

Регионы должны максимально использовать свои ресурсы

Родился в 1984 г. в с. ТыйааКобяйского района Якутской АССР. Образование высшее. Председатель Первичной профсоюзной организации студентов Северо-Восточного федерального университета им. М.К. Аммосова. Народный депутат РС(Я), руководитель ЯРО «Молодая гвардия ЕДИНОЙ РОССИИ». Женат; отец двоих детей.

Я решил участвовать в предстоящих выборах по просьбе моих избирателей, с которыми постоянно встречаюсь. Наказы людей, доверивших мне мандат народного депутата Якутии, стали основополагающими вопросами моей программы. Я ставлю приоритетом:

Укрепление и усиление экономики регионов. Нужно внести изменения в Налоговый кодекс, добиться, чтобы доля поступления отчислений от налоговых сборов в регионы была не менее 50%.

Ограничение приватизации. Республика должна сохранять значимые доли в бюджетнообеспечивающих предприятиях.

Социальную справедливость. Один процент населения России имеет огромные доходы, а подоходный налог платит, как все, 13%. Они должны платить больше, чем люди с низкими или средними доходами.

Если мои предложения будут приняты, мы быстрее начнем решать многие социальные проблемы в образовании, здравоохранении, экологии, сможем оказывать большую по объему социальную поддержку нуждающимся.

ВИКТОР ФЕДОРОВ

Реализовывать волю народа

Родился в 1958 году в Якутске. Образование высшее. Народный депутат РС(Я), председатель постоянного комитета Государственного Собрания (Ил Тумэн) по экономической, инвестиционной и промышленной политике, предпринимательству, туризму и развитию инфраструктуры.

Как говорится, «если не мы, то кто». Десять лет я был депутатом Якутской городской Думы, вот уже три года являюсь депутатом Госсовета (Ил Тумэн), кроме того, у меня есть опыт внедрения федеральных законов, поэтому

считаю себя подготовленным человеком. Не думаю, что в предварительном голосовании должны участвовать лишь те, кто выражает общее мнение. Уверен, что мы обязаны отстаивать собственную позицию. Для того нас и выбирают, чтобы реализовать волю народа. В ходе праймериз основная задача – участие в дебатах, обсуждение и обоснование своей точки зрения. Есть общие темы, волнующие всех: «далековосточный гектар», возможность создания газодоминантного производства, трудоустройство местного населения в промышленных компаниях, работающих в республике, малая авиация, налогообложение, ЖКХ... Люди должны понять, что ты мыслишь конструктивно, можешь что-то предложить и владеешь темой. В целом моя программа будет основываться на генеральной линии партии «ЕДИНАЯ РОССИЯ».

Праймериз - 2016

ГАЛИНА ДАНЧИКОВА

Создавать новые законы для развития регионов
Родилась в 1954 г. в с. Хайрыооха Балаганского района Иркутской области. Образование высшее. Председатель Правительства РС(Я).

Годы работы на всех уровнях исполнительной власти, начиная с финансовой службы Оленекского улуса до нынешней должности, дают мне право сказать — я хорошо знаю республику, ее достоинства, проблемы, экономику, финансы, промышленность и перспективы развития.

На всех постах, где мне довелось работать, всегда придерживалась основного принципа «не навреди». Защищая интересы республики, думаю о последствиях принятых тобою решений. Также, как действия врача, от которого зависит жизнь больного, или учителя, от которого зависит судьба ребенка, или инженера, строящего дом, действия профессионала должны быть обдуманными, грамотными и ответственными.

Сегодня перед Якутией открыты широкие горизонты. Заявленный руководством страны разворот российской экономики на восток позволяет превратить в жизнь самые насущные планы республики.

Мы обязаны в этот исторический период развития республики добиваться новых законодательно принятых условий для экономического роста, обеспечить доходами социальную сферу, улучшить и продлить жизнь якутин, гарантировать будущее наших детей и внуков. Для этого я иду на выборы.

ЮРИЙ КУПРИЯНОВ

Госдума должна учитывать специфику Якутии

Родился в 1962 году в с. Бютейдах Мегино-Кангаласского района Якутской АССР. Образование высшее. Руководитель Администрации Главы и Правительства РС(Я).

Я убежден, что конечная цель любых законодательных инициатив — улучшение уровня жизни людей. Именно это я считаю своей главной задачей. Речь идет о благоустройстве территорий, подключении домов к центральному отоплению, газификации. Надо обеспечить комфортные условия для наших детей, ветеранов, многодетных, молодых семей.

Моя цель — добиться того, чтобы при разработке новых законов Государственная Дума учитывала специфику нашего региона. Человек имеет право на жилье, качественную и бесплатную медицину, доступное образование, где бы он ни жил. Задача депутата Государственной Думы — поддерживать голос каждого якутинина на федеральном уровне. От этого зависит стабильное поступательное развитие экономики Якутии.

Я прошел комсомольскую школу и школу становления на производстве. Был министром профессионального образования и заместителем председателя правительства республики. Накоплен немалый опыт, побывав во всех районах Якутии и хорошо знаю, какие проблемы волнуют людей.

Человек живет будущим. Мы должны знать и использовать опыт наших учителей, духовных лидеров, сохранить лучшие традиции своего народа, приумножить их и передать будущему поколению — своим детям и внукам.

САХАМИН АФАНАСЬЕВ

Совершенствовать экологическое законодательство

Родился в 1973 году в с. Верхневилуйск.

Образование высшее. Министр охраны природы Республики Саха (Якутия), член Якутского регионального политического совета партии ЕДИНАЯ РОССИЯ.

Имеет большой опыт партийной работы, вплотную занимался общественно-политической деятельностью. Награжден памятным знаком Президента Республики Саха (Якутия) «За участие в восстановительных работах по ликвидации последствий стихийных бедствий в Республике Саха (Якутия)». Грамотой Правительства Республики Саха (Якутия).

«Вопросы экологии, рационального природопользования на сегодня являются актуальными не только в республике, но и в России, — объясняет мотив своего участия в праймериз Сахамин Миланович. — Одним из приоритетных направлений деятельности Государственной Думы РФ является совершенствование экологической политики и законодательства об охране окружающей среды. Считаю, что для достижения поставленных задач Республика Саха (Якутия) должна иметь своего представителя, который мог бы эффективно представлять интересы многонационального народа республики».

ЧОКУУР ГАВРИЛЬЕВ

Нужны искренние профессионалы

Родился в 1975 году в Тыл-галинском наслеге ЯАССР. Образование высшее. Главный редактор газеты «Саха Сирэ». Отличник телевидения и радиовещания РС(Я). Женат, имеет троих сыновей.

Сегодня партии нужны люди, имеющие связь с народом. Я работаю главным редактором республиканской газеты «Саха сирэ» и считаю, что могу донести чаяния людей не только до руководства партии, но и до общества.

Тезисы моей программы:

Защита особенностей ведения сельского хозяйства в Якутии с учетом его значения в традиционном укладе жизни коренных малочисленных народов Севера и региональных отличий.

Защита окружающей среды.

Развитие образования, в том числе права ребенка на обучение на родном языке.

Закрепление на законодательном уровне сохранения фельдшерско-акушерских пунктов в труднодоступных населенных пунктах.

Расширение полномочий и доходов местного самоуправления. Обеспечение бизнесу благоприятного режима налогообложения, дешевых долгосрочных кредитов, низких энерготарифов, отсутствие административных барьеров.

Поддержка антиалкогольных инициатив и пропаганда здорового образа жизни. Укрепление роли семьи, поддержка многодетных семей.

СВЕТЛАНА ДАВЫДОВА

Работать на благо людей

Родилась в 1966 г. Образование высшее. Главный врач якутской городской больницы №3. Заслуженный врач РС(Я). Воспитывает дочь.

Я выступаю:

За гарантии трудовых прав: обязательный трудовой договор, создание новых рабочих мест.

За бесплатное образование, повышение базовой зарплаты в образовании, увеличение числа детских садов, запрет на закрытие начальных школ в селах.

За поддержку науки: финансирование перспективных и фундаментальных исследований, поддержку молодых ученых.

За доступное бесплатное качественное здравоохранение, повышение зарплаты медикам при ужесточении ответственности, обязательную бесплатную диспансеризацию, гарантии медобслуживания и запрет на закрытие медучреждений в сельской местности, восстановление сети государственных аптек, совершенствование НПА для повышения доступности медпомощи в труднодоступных поселениях, решение вопроса финансирования северной медицины.

За снижение заболеваемости и смертности, связанных с экологическими факторами, поддержку туризма, переход на возобновляемые источники энергии, стимулирование повышения энергоэффективности, охрану лесов, сноса строений, незаконно построенных в природоохранных зонах и на берегах водоемов.

АЛЕКСАНДР ГРИЦЕНКО

Сделать власть управляемой — главное направление работы

Родился в 1968 г. в с. Тольятти Куйбшевской области. Образование высшее. Генеральный директор фонда содействия развитию качества.

Я якутский казак, мои родные районы — Верхоянский и Усть-Янский. Я прошел путь от простого мастера до руководителя. Дважды мне доверили быть аманом Якутского городского казачьего общества. Я служу своей Якутии в

Общественной палате, но чувствую, что пришла пора двигаться дальше. Я заявляю, что: Мы готовы к решительным и ответственным действиям по модернизации страны. Россия станет страной, в которой комфортно жить и работать, расти детям и внукам, страной, где каждый человек сможет реализовать себя, свою мечту.

Работающий человек в России не будет бедным. Мы обеспечим рост пенсий, детских пособий и других выплат. Мы наведем порядок в ЖСХ. Будут разработаны четкие правила оказания медицинской помощи.

Мы поможем бизнесу, проложив наступление на административные барьеры. Мы обязаны создавать современные условия для жизни на селе.

Мы обеспечим прозрачность власти обществу. Все государственные и муниципальные услуги будут предоставляться людям в соответствии с установленными стандартами. Мы упростим рассмотрение претензий граждан к государству, создадим для этого административные суды.

ЕВГЕНИЙ ЗАХАРОВ

Консолидация науки и общества — это решение вопросов повышения качества жизни

Родился в 1978 г. в г. Ленинграде. Образование высшее. Научный сотрудник лаборатории экологических исследований Института биологических проблем криолитозоны Сибирского отделения РАН.

Консолидация науки и общества — это методическое, научное, рассчитанное решение вопросов повышения качества жизни. Якутия может быть сильной и конкурентоспособной только при благополучии ее народа. Моя цель — дать возможность научным достижениям работать на благо общества.

Якутия — крупный и богатый природными ресурсами регион России. Однако качество жизни населения остается низким. Природно-климатические особенности региона, низкая степень внедрения инновационных технологий, а также непродуманные управленческие решения создают проблемы в развитии региона. Поэтому так необходимо участие науки в повышении качества жизни населения республики.

Основные направления моей программы:

Использование потенциала научного сообщества Якутии для развития ее экономики. Развитие в Якутии конкурентоспособных производств.

Создание и расширение механизмов интеграции науки в производство, поддержка развития наукоемких производств, продвижение продукции якутских производителей на российский и мировой рынках.

“Коммунтентосбыт” илгиздээт

К ВНИМАНИЮ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ

Уважаемые потребители!!!

В связи с ростом заботливости населения за потребленные коммунальные услуги филиал «Коммунтентосбыт» ГУП «ЖКХ РС (Я)» информирует о том, что рост жилищно-коммунальной оплаты напрямую и негативно влияет на деятельность предприятия такие как:

- предоставление качественных жилищно-коммунальных услуг для потребителей всех уровней;
- завыс топления необходимого для жителей, от которых зависит вся жизнедеятельность населения в отопительный сезон;
- ремонтные работы на тепловых сетях и замене старых тепловых сетей на новые.

Так с наступлением летнего сезона отпусков в рамках подписанного соглашения «О взаимодействии» между ГУП «ЖКХ РС (Я)» и Федеральной службой судебных приставов усилены меры принудительного взыскания по исполнительным производством на основании на исполнении. По данным исполнительным производством будут

проводиться рейды в аэропортах по выявлению должников, что значительно затруднит передвижение должников по территории РФ. Также будут проводиться аресты имущества, аресты счетов находящихся в банках и иных кредитных организациях, а также другие меры взыскания, применяемые судебными приставами-исполнителями.

В отношении должников имеющих непогашенную задолженность, по вступившему в законную силу решению суда ведется работа по передаче информации в Национальное бюро кредитных историй (НБКИ) для обработки. Передаваемая в НБКИ информация будет поступать в банки и иные кредитные организации, вследствие чего должники, которые были включены в реестр НБКИ, в будущем не смогут получить кредит на свои нужды, в том числе на приобретение жилого помещения (ипотека).

Во избежание наступления вышеуказанных негативных последствий, призываем заблаговременно погашать коммунальные услуги.

Уважаемые наниматели и собственники жилых помещений!

В связи с наступлением периода отпусков, филиал «Коммунтентосбыт» ГУП «ЖКХ РС (Я)» просит нанимателей и собственников жилых помещений вносить предоплату по коммунальным платежам за летние месяцы.

Как правило, после окончания отпуска у большинства граждан возникает материальные трудности, что влечет за собой нарушение сроков оплаты коммунальных услуг; за неоплаченные месяцы накапливается задолженность в крупной сумме. Не забывайте и о том, что с 1 января 2016 года, при нарушении сроков внесения платы за жилое помещение и коммунальные услуги свыше 90 дней должнику начисляется пеня в повышенном размере (в размере 1/130 ставки рефинансирования вместо 1/300). Кроме того, при отсутствии оплаты коммунальных услуг более 2х месяцев, последует принудительное взыскание задолженности в судебном порядке, и как следствие основной долг увеличится десятикратно за счет судебных издержек, исполнительских сборов.

Отплата коммунальных платежей в установленный срок и внесение предоплаты за будущие расчетные периоды позволят Вам избежать проблем связанных с просроченной оплатой коммунальных платежей.

Филиал «Коммунтентосбыт» ГУП «ЖКХ РС (Я)».

Дорубуйа харыстабыла

КЛЕЩТЭН СЭРЭНИН!

Сыл ахсын Сахабыт сиринэр клещтэн сүһүрбүт дьон ахсаана эбиллэн иһэр, улус ахсын тэнийэн иһэр. Ысыарыын 2015 сылга барыта 123 киһи клещ ытырбытын бэлэһаада көрдөрмөтү, онтон 11-э олох. Онуоха лабораторий чыачыһы түмүтэр 6 клещтэн аһааһаа биллэбэтэ (Хатаана, Нам,

хостуур аһаа пиһастыһан, эбэтэр сабынан, интээн хостуоха сон. Арай тоһото эһэр хааларына, стерильной илгизтэ хостос, бэлэһааһан чулуу бусукааһа, харууа көрдөр, эбэтэр суһал көмкү ытыр. Иккэ онуун сиринин эбэтэр дууһууһан, олут, илгизтэн мыйаһаан сууһун. Хостосубт клещтэнн өлөрбөккө бэлэһуу тоһо,

Ойуур хаһаайыстыбата иһитиннэрэр

ОЙУУРГА БАҔААРТАН СЭРЭХТЭЭХ БУОЛУОБУН!

Байыт хара тыабыт бийигини отууһа-манынан хааччыйан, сир аһынан, булдуһун күтүлүн, саха дьонно омус быйыһаан сүтэн-сөгүлүйөн хаалбыта, күн бүтүгүр дьэри олох олорон кыһкыһа.

Калыппи көмнэ ойуурга уот туруута, хонтуруута суук маһы көрдүн олус дэтийдэ. Итинник улахан хоромнуу таһааран, ийэ айылдыбыт кэктэринэр улахан кууһа үөскөтө.

2015 сыл түмүгүн, ордоннайа суук маһы көрдүн чааһаарынан РФ ХК 260 ыстапыйатынан 53 халубутуу дьаһала тэрилтэн, 3 киһи бийигин сөгүлүйөтө сүтүдэр.

РФ ХК 260 ыстапыйатынан көрүлүбүт бурый (көнүтэ суук маһы көрдүн) көмөйө – 2 сылтан 6 сылга дьэри көнүлүн быһыы, эбэтэр 1 мөлүйүөн ордубайта суумаа дьэри ыстаарат. Оттон РФ ХК 261 ыстапыйатынан көрүлүбүт бурый (уоту сэрэбэ суук тутан, эбэтэр аһын дьаһыһаарынан ойуур маһын суук оноруу) көмөйө – 3 сылтан 10 сылга дьэри көнүлүн быһыы, эбэтэр 100 тыһ ордубайтан 500 тыһ ордубайта дьэри ыстаарат.

Бэрэбэркө көрдөрүүтүн түмүгүн, ойуур баһаарара сүрүһөн, дьон уоту сыһа-хатты туттууттан, дьаһааһы сыһаһыттан, уоттан сэрэхтээх буолуу ирдэбиллэрин көһүлүртүтэн таһар.

Саас хаар ууллубут көмүтэн сааһаан, күһүгү ардаһаах көмүтэр сааһаан аһаарылар дьэри, эбэтэр хаар түһүр дьэри ойуурга аһаас уоту олтор, мас көрүлүбүт сирин ыраастаһа, оту-маһы, бору-сыһы умуһа көнүлүмүт. Ойу тэнэ ойуурга күлү-чоку, табааһы, оҥоһуу үлүһүлүрүн быраһар боруһулар. Тыһа сыһаһыт сирин аһы бору-саһы хааларыһааһа, умайыан сөгүлүйөт маһы-саһы хомуйууһуһаах (массыһа ордоннүтэр туту-тутуһа маһ-саһ, бөгүн кууһа сыһаһыт иһит-хомуһа), ойуурга баһаар торүтэ буолуон сөгүлүйө аһааһын тэри тутуһуу сууктаах.

Ойуур баһаара таһаһытын көрдөххүтүн, туту, тутуһа уораннара, эбэтэр бөгүн саһа-һыһы уораннарыгар бийгүлүртүт булунчууһа уотун уоту утары үтэ сааһаһыһыһа бэрэһааһа.

Баһаары сэрэхтэр үтэ чэриһинэн, тутуһа уораннара баһаары-сарыһаа көһүлүйө ойуурга сыһаһын хааччыйаһа тутуһаһыт мисэрэр ыһыһыһаар.

Быйы-быйыһаһа аһаһа-сөгүтэ, маһыһаан олорор байы хара тыабытын харыһаһаһа, көһүлүйө көлүкөһиннэр тыһаһа аһаһаһытэн эһаарыһа тутуһа көһаһаһаһа!

Чукаһы дэһаһаһаһа.

Прокуратура илгиздээт

ВЗЯТОЧНИЧЕСТВО – ПРЕСТУПЛЕНИЕ

Коррупция – это одна из наиболее острых проблем, угрожающих национальной безопасности и существованию любого государства. Являясь негативным социально-правовым явлением, она подрывает эффективность государственного управления.

Одним из негативных проявлений коррупции является взяточничество.

На территории Республики Саха (Якутия) наблюдается существенный рост преступлений указанной категории. Это касается прежде всего фактов дачи взятки должностным лицам.

Так, в 2015 году число указанных преступлений возросло на 68%. Только за 2 месяца 2016 года было зафиксировано 12 фактов дачи взятки.

Коррупция – это одна из наиболее острых проблем, угрожающих национальной безопасности и существованию любого государства. Являясь негативным социально-правовым явлением, она подрывает эффективность государственного управления.

Одним из негативных проявлений коррупции является взяточничество.

На территории Республики Саха (Якутия) наблюдается существенный рост преступлений указанной категории. Это касается прежде всего фактов дачи взятки должностным лицам.

Так, в 2015 году число указанных преступлений возросло на 68%. Только за 2 месяца 2016 года было зафиксировано 12 фактов дачи взятки.

